

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Roșca Vladislav în numele inculpatei Volosatîi Silvia, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 noiembrie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2016, în cauza penală în privința lui

Volosatîi Silvia xxx,

născută la xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 17 noiembrie 2015 - până la 28 noiembrie 2016 (instanța de fond);*
- 2. de la 15 decembrie 2016 - până la 18 ianuarie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 09 martie 2017 – până la 07 iunie 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 noiembrie 2016, procesul penal în privința lui Volosatîi Silvia în baza art. 352 ¹ Cod penal, a fost încetat, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Volosatîi Silvia deținând funcția de xxx, în baza ordinului nr.xxx din xxx, fiind persoană publică, a comis falsul în declarații, în următoarele circumstanțe. Deținând calitatea de subiect al declarării veniturilor și proprietății în baza prevederilor lit.f) pct.(1) art.3 din Legea nr. 1264-XV din 19.07.2002, în calitate de xxx din cadrul xxx, fiind obligată să își declare veniturile și proprietatea conform prevederilor art.5 al aceluiași act normativ, nu a indicat în declarația sa cu privire la venituri și proprietate pentru anul xxx depusă la xxx și declarația sa cu privire la venituri și proprietăți pentru anul xxx, depusă sub proprie răspundere la xxx, următoarele venituri și proprietăți:

1. La capitolul I *Venituri* al declarației, Volosatîi S. a indicat date inexacte referitor la venitul obținut la locul de muncă de bază al soțului Volosatîi B., declarând o sumă mai mare de xxx, în loc de xxx.

2. La capitolul II *Bunuri imobile*, Volosatîi S. nu a indicat următoarele bunuri imobile:

- bunul imobil cu xxx, situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx și xxx.

- bunul imobil cu xxx, situat în xxx, cu valoarea cadastrală de xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx anul xxx, titular xxx și xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, cu valoarea cadastrală de xxx, dobândit în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.xxx în anul xxx, titular xxx.

- bunul imobil cu xxx situat în xxx, dobândit în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. xxx în anul 2011, titular xxx.

3. La capitolul III *Bunuri mobile* al declarației, Silvia Volosatîi nu a declarat autoturismul de model xxx, anul producerii xxx, număr de înmatriculare xxx, obținut în anul xxx, posesor xxx.

4. La capitolul IV *Active financiare*, declaranta nu a indicat conturile bancare deținute, după cum urmează:

- Cont de credit nr.xxx, deschis în lei moldovenești la xxx cu rulajul pe anul xxx de xxx, utilizat și rambursat pe parcursul anului xxx, titular xxx;

- Cont curent nr.xxx, deschis în lei moldovenești la xxx cu rulaj pe anul xxx de xxx, utilizați la achitarea creditului contractat de xxx de xxx, titular xxx;

- Cont curent nr.xxx deschis în euro la xxx, sold inițial xxx echivalentul xxx, sold final xxx echivalentul xxx, rulaj pentru anul xxx, diferența de curs xxx, titular xxx;

- Cont curent nr.xxx deschis în lei la xxx sold inițial xxx, sold final xxx, rulaj pentru anul xxx lei, titular xxx;

- Cont curent nr.xxx deschis în lei la xxx sold inițial xxx, sold final xxx, rulaj pentru anul xxx suma totală de xxx, titular xxx;

- Cont curent nr.xxx deschis în lei la xxx sold inițial xxx lei, sold final xxx lei, rulaj pentru anul xxx suma totală de xxx lei, titular xxx.

- Cont curent nr.xxx deschis în euro la xxx, sold inițial xxx echivalentul xxx, sold final xxx echivalentul xxx, rulaj pentru anul xxx diferența de curs xxx, titular xxx;

- Cont curent nr.xxx deschis în euro la xxx cu rulajul pe anul xxx de xxx echivalentul xxx, titular xxx.

- Cont curent nr.xxx, deschis în lei la xxx cu rulajul pe anul xxx de xxx echivalentul xxx, titular xxx.

- Cont curent nr.xxx deschis în lei la xxx cu sold final xx, rulaj pentru anul xxx, titular xxx;

- Cont curent nr.xxx deschis în lei xxx cu sold final xxx, rulaj pentru anul xxx, titular xxx;

- Cont curent nr.xxx deschis în lei la xxx cu sold final xxx, rulaj pentru anul xxx, titular xxx;

- Cont de depozit nr.xxx deschis în lei la xxx cu soldul inițial xxx, sold final xxx, rulajul tranzacțiilor în perioada xxx - xxx care constituie xxx.

5. La capitolul V *Cota-parte în capitalul social al societăților comerciale*, Volosatîi Silvia nu a declarat deținerea a xxx acțiuni al xxx cu valoarea nominală de xxx, în sumă totală de xxx.

6. La capitolul VI *Datorii*, Volosatîi S. nu a declarat creditul contractat de către soțul său xxx, de la xxx, în sumă de xxx.

Astfel, șefa xxx din cadrul xxx, Volosatîi Silvia, potrivit actului de

constatare nr.02/248 din 18.12.2014 emis de Comisia Națională de Integritate, a încălcat regimul juridic al declarării veniturilor și proprietății, prin faptul că a indicat date inexacte privind venitul soțului, Volosafii B., fiind declarată o sumă mai mare cu xxx, nu a declarat 3 bunuri imobile situate în xxx cu valoarea cadastrală totală de xxx, și 8 terenuri agricole situate în xxx și xxx cu suprafața totală de xxx ha, nu a declarat autoturismul de model xxx cu n/î xxx posesor soțul, xxx, nu a declarat creditul în valoare de xxx contractat de soțul, xxx, nu a declarat 13 conturi bancare cu rulaje în valută națională și valută străină, și nu a declarat xxx acțiuni deținute personal în xxx în sumă totală de xxx.

Prin urmare, Volosafii S., deținând funcția de șef al xxx din cadrul xxx, fiind persoană publică și potrivit prevederilor art.3 alin.(1) lit.f) al Legii nr. 1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, având calitatea de subiect al declarării veniturilor și proprietății, cunoscând cu certitudine că soțul acesteia, xxx, în calitate de director al xxx de asemenea este persoană publică și potrivit art.3 alin.(1) lit.d) al Legii, are calitatea de subiect al declarării veniturilor și proprietății, cunoscând despre faptul că declarația cu privire la venituri și proprietate servește pentru producerea unor consecințe juridice pentru persoanele publice, urmărind scopul ascunderii veniturilor și proprietăților sub forma mijloacelor bănești aflate în conturile bancare și bunurilor imobile și mobile deținute în proprietatea personală și a soțului, cunoscând cu certitudine că cheltuielile suportate pe parcursul anului xxx depășesc în mod vădit venitul total obținut în mod legal în această perioadă, în vederea evitării eventualei răspunderi care putea surveni în cazul în care valoarea bunurilor deținute și mijloacelor dobândite depășește substanțial mijloacele dobândite legal în anul xxx, în mod intenționat, a comis falsuri în declarații, adică declarația necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru terță persoană, atunci când, potrivit legii sau împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe, infracțiunea prevăzută de art. 352¹ Cod penal.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Roșca V. în numele inculpatei, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea

unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

În argumentarea apelului a indicat că fapta imputată inculpatei constă în faptul că Volosatîi S. fiind o persoană publică care activa în cadrul xxx și având calitatea de subiect al declarării veniturilor și proprietăților în baza Legii nr. 1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, a depus în ultima zi a lunii martie xxx declarația incompletă cu privire la venituri și proprietăți pentru anul xxx.

Astfel, potrivit controlului inițiat de către Comisia Națională de Integritate au fost stabilite careva divergențe la capitolul: venitul soțului, bunurile imobile și mobile, precum și conturile bancare deținute, în consecință, fiind sesizată Procuratura Generală în vederea eventualei infracțiuni privind falsul în declarații și abuz de serviciu. Toate încălcările constatate de către CNI în actul emis din 18.12.2014 au fost pe deplin argumentate și combătute atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de fond, prin explicațiile depuse de către inculpată, precum și prin probele anexate la materialele cauzei.

La fel a menționat că, depunerea incompletă a declarației cu privire la venituri și proprietăți se bazează în mare parte, pe starea gravă a sănătății inculpatei, or Volosatîi S. fiind infectată de virusul hepatic C, exact în acea perioadă, aflându-se într-o stare critică a fost spitalizată și primea tratament antiviral cu tripla terapie, care de altfel, punea în pericol grav existența acesteia în general. Însă, inculpata dând dovadă de responsabilitate pentru depunerea în termen a declarației, fiind internată în spital, în incinta spitalului a completat în limita memoriei sale declarația cu privire la venituri și proprietăți și a transmis-o contabilei. Acest aspect urmează a fi luat în considerație de către instanța de apel, deoarece existența problemelor de sănătate, mai ales celor grave, în consecință, restricționează persoana de la o gândire clară și lucidă, precum și afectează capacitățile de memorie.

Infracțiunea incriminată lui Volosatîi S. prevăzută la art. 352¹ Cod penal se califică una intenționată, prin care infractorul declară necorespunzător adevărul unui organ competent, urmărind scopul producerii unor consecințe juridice, pentru sine sau pentru o terță persoană, atunci când potrivit legii sau

împrejurărilor, declarația servește pentru producerea acestor consecințe.

Însă, inculpata nu a avut nici o intenție de a declara necorespunzător adevărul Comisiei Naționale de Integritate și nu a urmărit vre-un scop de producere a unor circumstanțe juridice, nici pentru ea, precum și nici pentru careva terțe persoane.

Astfel, în speță se constată inexistența elementelor infracțiunii imputate, deoarece nu s-a constatat și probat intenția directă a lui Volosatîi S. în declararea necorespunzătoare a adevărului. Mai mult nu a fost probat nici motivul intenției, sau la manifestarea intenției directe trebuie neapărat de stabilit și motivul acesteia, care prezintă un interes material sau personal.

În declarația soțului Volosatîi B. au fost indicate toate datele cu privire la venituri și proprietăți, fapt constatat prin declarația acestuia, prin urmare lipsește intenția inculpatei în declararea necorespunzătoare a adevărului.

Prin declararea necorespunzătoare a adevărului se înțelege crearea sau denaturarea conținutului unor asemenea declarații, cu condiția ca aceasta să fie făcută unui organ competent. Inculpata la momentul depunerii declarației cu privire la venituri și proprietăți era într-o stare de sănătate precară, continuând un tratament antiviral cu triplă terapie, iar datorită acestui fapt a și îndeplinit pur formal declarația, reieșind din circumstanțele amintite.

Prin urmare, din aceste motive, rezultă că Volosatîi S. nici nu a denaturat conținutul declarației pe venit și nici nu a urmărit vre-un scop în producerea unor consecințe juridice nici pentru sine, nici pentru careva terțe persoane, circumstanțe care duc la lipsa în acțiunile ei a elementelor constitutive ale infracțiunii. În speță, lipsind latura subiectivă și obiectivă a infracțiunii imputate, nefiind stabilite care sunt acele acțiuni săvârșite din interes material sau personal, motivul acestora și care a fost legătura de cauzalitate dintre faptă și rezultat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat.

5. Instanța de apel a conchis că starea de fapt reținută și de drept apreciată concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, relevate și analizate de către instanța de fond, verificate de către instanța de apel, confirmă vinovăția lui Volosatîi S. în săvârșirea infracțiunii imputate.

Totodată, instanța a respins argumentele avocatului, precum că

depunerea incompletă a declarațiilor cu privire la venituri și proprietăți se bazează în mare parte pe starea gravă a sănătății inculpatei, care, fiind diagnosticată cu hepatita C, or acest fapt nu exonerează de obligativitatea prezentării în condițiile legii a declarației cu privire la venituri și proprietăți.

Mai mult din declarațiile lui Volosatîi S. depuse în instanța de fond și cea de apel, ultima a confirmat că pe perioada tratamentului continua să-și exercite atribuțiile de serviciu în cadrul xxx, prin urmare instanța a reținut că inculpata în pofida tratamentului medical urmat, era aptă din punct de vedere fizic și intelectual să îndeplinească obligațiunile impuse prin statutul funcției deținute, precum și cele care rezultă din Legea nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

La fel, în virtutea art.8 alin.(2) al Legii privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcție de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, declarația se depune anual până la data de 31 martie a anului următor. Astfel, Volosatîi Silvia a avut la dispoziție o perioadă îndelungată de timp pentru a depune declarația cu privire la venituri și proprietăți și nu poate fi acceptat argumentul precum că aceasta a depus declarația în ultima zi, fiind într-o stare de sănătate gravă.

De asemenea, din declarațiile inculpatei, rezultă că ea a omis să include toate bunurile imobile și mobile, conturile bancare în declarația pe anii xxx, xxx, din motivul necunoașterii necesității indicării în declarația sa a bunurilor soțului său cât și din cauza că nu cunoștea că deține cu drept de proprietate niște bunuri imobile și conturi bancare.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță just a apreciat critic declarațiile martorului Dumbrava V., care nu a fost medicul curant al inculpatei și nu se poate expune asupra stării de sănătate a acesteia, din care considerente instanța a respins motivele avocatului expuse în cererea de apel în acest sens.

Cât privește argumentele apărătorului că în speță nu a fost probată latura subiectivă a infracțiunii și anume intenția directă a inculpatei și scopul, instanța a apreciat ca neîntemeiat, or, din materialele cauzei rezultă că Volosatîi S. și-a dat seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale și a dorit prezentarea declarațiilor pentru anii xxx, xxx cu date denaturate care nu corespund adevărului. Mai mult este imposibil să locuiești într-un

imobil și să nu cunoști că acesta îți aparține cu drept de proprietate, sau că deții alte bunuri imobile și mobile în proprietate și conturi bancare deschise pe numele tău.

Referitor la scopul comiterii infracțiunii, instanța a menționat că aceasta reprezintă ascunderea veniturilor și proprietăților sub forma mijloacelor bănești aflate în conturile bancare și bunurilor imobile și mobile deținute în proprietatea personală a sa și a soțului în vederea evitării eventualei răspunderi care putea surveni în cazul în care valoarea bunurilor deținute și mijloacelor dobândite depășește substanțial mijloacele dobândite legal în anul 2012, 2013.

Totodată, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a încetat procesul penal în privința inculpatei, din motivul expirării termenului de prescripție.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Roșca Vl. în numele inculpatei Volosatîi S., care invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta imputată nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea recursului a invocat că instanțele inferioare nu s-au pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de apărare, or, le-a respins ca nefondate, apreciindu-le critic.

Astfel, instanțele judecătorești greșit și eronat au concluzionat că acțiunile inculpatei întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 352¹ Cod penal, stabilind că inculpata în mod intenționat a comis falsuri în declarații, urmărind scopul ascunderii veniturilor și proprietăților din considerentul că, cheltuielile suportate pe parcursul anului xxx depășesc în mod substanțial mijloacele dobândite legal în anul xxx.

Inculpata nu a avut nici o intenție de a declara necorespunzător adevărul Comisiei Naționale de Integritate și nici nu a urmărit vre-un scop de producerea unor consecințe juridice, nici pentru ea și nici pentru careva terțe persoane. Or, la caz nici organul de urmărire penală, precum și instanțele judecătorești nu au stabilit care a fost scopul urmărit de acesta, cine a profitat în urma neincluzării datelor incomplete de către Volosatîi S. sau ce altceva a generat declarația data.

Necătând la faptul că instanțele au reținut că inculpata a acționat

intenționat, având scopul ascunderii veniturilor și proprietăților, constatările date sunt niște argumente lipsite de temei, în cazul când în declarația soțului Volosatîi B. au fost indicate toate datele cu privire la venituri și proprietăți, fapt constatat prin declarația acestuia.

Astfel, toate bunurile au fost declarate, prin urmare dacă inculpata ar avea un scop bine determinat și anume ascunderea veniturilor și proprietăților, atunci nici în declarația soțului aceste date nu ar figura. Prin urmare, nu a fost constatată și probată intenția directă a inculpatei în declararea necorespunzătoare a adevărului, lucru care în mod obligatoriu urma a fi stabilit de către organul de urmărire penală. La fel, nu a fost probat nici motivul intenției, or la manifestarea intenției directe trebuie neapărat a fi stabilit și motivul acesteia, care întotdeauna prezintă un interes material sau personal. Urmează de remarcat faptul că, identificarea scopului justifică existența temeiului juridic al răspunderii penale pentru fals în declarații doar în cazul determinării vinovăției în forma intenției directe. În acest caz, este necesar de a stabili o legătură între aceste semne descrise, or dacă declarația este capabilă de a produce consecințe juridice, dar făptuitorul nu a avut în vedere producerea acestora, lipsește latura subiectivă a infracțiunii de fals în declarații, respectiv nu există în general această infracțiune.

La fel, a indicat că infracțiunea de fals presupune încălcarea relațiilor sociale cu privire la încrederea publică în declarațiile veridice și complete a funcționarilor publici și crearea premiselor de eludare a provenienței bunurilor dobândite de către subiecții declarării averii și a intereselor personale. Acest element lipsește în acțiunile inculpatei, precum și nu a fost probată legătura de cauzalitate în faptul nedeclarării necorespunzătoare a adevărului cu rezultatul obținut.

Nu este de acord cu argumentul invocat de către instanța de apel, referitor la vinovăția inculpatei, or, Volosatîi S. nu și-a dat seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii, nici nu a dorit survenirea unei declarații incomplete, circumstanțe care exclud vinovăția acesteia în infracțiunea incriminată. Astfel, potrivit art. 14 alin. (1) Cod penal, infracțiunea este o prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală.

La fel, a menționat că instanțele judecătorești neîntemeiat și greșit s-au expus asupra stării sănătății invocând că, inculpata în acea perioadă era aptă

de muncă, or probele prezentate combat concluziile instanței, deoarece inculpata în perioada martie-aprilie 2014 a fost spitalizată staționar, doar ulterior externării a revenit la serviciu, continuându-și relațiile de muncă. Tratatamentul în staționar se finalizase, iar concediul de boală expirase, prin urmare angajata Volosatîi S. era obligată de a reveni la munca, în caz contrar risca să fie concediată pentru lipsa nemotivată de la serviciu. Revenirea inculpatei la serviciu nu are nici o importanță pentru soluționarea cauzei, deoarece aceste circumstanțe au avut loc ulterior comiterii eventualei fapte incriminate și nu au influențat într-un fel sau altul producerea acestuia.

Consideră, că instanțele greșit au interpretat declarațiile martorului Dumbrava V., care fiind medic în secția Hepatologie a Spitalului Republicat a declarat că, boala diagnosticată la inculpată se manifesta prin slăbiciuni, scăderea capacității de muncă a memoriei, fapt care justifică depunerea incompletă a declarației cu privire la venituri și proprietăți.

Totodată, recurentul a invocat că în perioada an. 2012 a intrat în vigoare Legea cu privire la Comisia Națională de Integritate, precum și republicată Legea privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății, care reglementa obligația și modul declarării averii și intereselor personale de către subiecții declarării, precum și mecanismul de verificare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și a declarațiilor de interese personale. Modalitatea de completare corectă a declarațiilor ținea de obligația reprezentanților serviciului de resurse umane a unității în parte. Prin urmare, nu toate persoanele cunoșteau forma corectă de completare, printre care se încadrează și inculpata. În speță, inculpata pe lângă necunoașterea deplină a îndeplinirii declarației se mai afla și în stare gravă a sănătății la acel moment, care au dus la completarea incompletă a declarațiilor.

În consecință, întreaga conduită, precum și starea fizică a inculpatei dovedesc lipsa intenției de a ascunde veniturile nedeclareate, sau atitudinea responsabilă și de bună-credință la depunerea în termen justifică lipsa laturii subiective în acest sens.

În speță, acțiunile inculpatei nu sunt generate de consecințe juridice și nu pot duce la comiterea infracțiunii de fals în declarații datele incomplete a inculpatei, deoarece acestea au fost efectuate pe fundalul unei boli destul de agresive, moment în care inculpata nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, precum și nu a întreprins careva acțiuni

intenționate în acest sens.

Astfel, Volosatîi S. știind că este subiect al declarării și este obligată să-și declare veniturile, fiind presată de contabila instituției datorită expirării termenului de depunere, în incinta spitalului, fără a examina careva acte și informații suplimentare, a completat în limita memoriei sale la acel moment, declarația cu privire la venituri și proprietăți transmițându-i contabilei. Inculpata nu s-a eschivat, însă dimpotrivă, a dat dovadă de maximă responsabilitate în conformitate cu legea.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocat în numele inculpatei, considerându-l inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că recurentul solicită casarea hotărârilor contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare. Astfel, recurentul nefiind de acord cu modalitatea de apreciere a probelor, a invocat drept temei prevederile art. 427 alin.(1) pct.6), 8) CPP, însă motivele date nu se conțin în temeiul prevăzut de art. 427 alin.(1) CPP. Prin urmare, instanțele inferioare, au verificat, s-au pronunțat și apreciat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, just au constatat circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei, corect încadrând acțiunile inculpatei, fiind încetat procesul penal în baza art. 60 alin.(1) lit.a) Cod penal.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală.

Din cuprinsul recursului declarat se reține că recurentul invocă ca temei de drept pct. 6), 8) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, unde este stipulat că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu s-au

pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Sub aspectul situației de „*néîntrunire a elementelor infracțiunii*”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective.

Din textul recursului rezultă că, recurentul critică hotărârea instanței de apel adoptată invocând repetat aceleași argumente menționate și în apel.

Totodată, Colegiul reține că avocatul Roșca V. în numele inculpatei, în recursul declarat critică aprecierea de către instanța de apel a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor când instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Lecturând textul deciziei contestate, Colegiul penal relevă că, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, judecând cauza în fapt și în drept, s-a pronunțat asupra circumstanțelor săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 352¹ Cod penal, cu indicarea locului, timpului, modului săvârșirii acesteia, a formei și gradului de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii și, respectiv, încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de inculpată.

Instanța de recurs reține, că instanța de apel, verificând probele administrate legal de către organul de urmărire penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al

pertinenței, concludenței, utilității și veridicității reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel corect ajungând la concluzia cu privire la vinovăția lui Volosatîi S. în comiterea infracțiunii imputate, iar din motiv că a intervenit termenul de prescripție, procesul penal a fost încetat.

Astfel, fapta prevăzută de art. 352¹ Cod penal și comisă de inculpata Volosatîi Silvia întrunește elementele infracțiunii, adică *latura obiectivă* - ce constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de prezentare a unei declarații necorespunzătoare adevărului unui organ competent.

Obiectul juridic special al infracțiunii nominalizate îl formează relațiile sociale cu privire la încrederea publică în declarațiile servind producere unor consecințe juridice, făcute unui organ competent.

Obiectul imaterial îl reprezintă declarația necorespunzătoare adevărului.

Prin „declarație” se înțelege o mărturie, depoziție, relatare, informare, comunicare etc. Pentru calificarea faptei în baza art.352¹ CP, nu are importanță dacă declarația este făcută din proprie inițiativă sau la solicitarea organului competent, dacă este scrisă sau verbală, nici dacă se face sau nu prin completarea unui formular tipizat.

Prezentarea declarației se exprimă fie în înfățișarea acesteia unor persoane cu funcție de răspundere corespunzătoare din cadrul unui organ competent, fie în depunerea declarației la un organ competent, în a cărui gestiune va rămâne.

Astfel, în speță, prin acțiunile lui Volosatîi S. s-au periclitat relațiile cu privire la încrederea publică în declarațiile servind producerea unor consecințe juridice, făcute unui organ competent.

Prin urmare, s-a constatat că, Volosatîi Silvia deținând funcția de Șef al xxx din cadrul xxxi, în baza ordinului nr.xxx din xxx, astfel, fiind persoană publică.

În acest sens, instanțele judecătorești corect au reținut că, potrivit art. 2 al Legii nr. 158 din data de 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, *funcționarul public* este persoană fizică numită, în condițiile prezentei legi, într-o funcție publică.

Potrivit art. 24 alin. (1), (2) al Legii nr. 158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public până în redacția Legii nr. 134 din 17.06.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

funcționarul public este obligat să prezinte în condițiile legii, declarația cu privire la venituri și proprietate. Funcționarul public este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

În acord cu prevederile art. 24 al Legii nominalizate mai sus în redacția de până la modificările survenite prin Legea nr. 134 din 17.06.2016, funcționarul public este obligat să prezinte, în condițiile legii, declarația de avere și interese personale. Funcționarul public este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și cadourilor.

Conform art. 3 alin. (1) lit. f) al Legii nr. 1264 din 19.07.2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, în vigoare la data comiterii infracțiunii de către inculpată, subiecți ai declarării veniturilor și a proprietății sânt *funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special*.

Astfel, potrivit art.5 al Legii menționate, subiecții declarării nominalizați la art. 3, sunt obligați în condițiile prezentei legi, să își declare veniturile și proprietatea.

Art.6 alin.(2) al Legii prevede că, declarația se face pe un formular corespunzător modelului prevăzut în anexa nr.1. În art.8 alin.(2) al Legii supra, este prevăzut că, declarația se depune anual până la data de 31 martie a anului următor.

Controlul veniturilor și al proprietății expuse în declarație este efectuat de către Comisia Națională de Integritate în conformitate cu regulamentul comisiei aprobat de Parlament, prevederi stipulate în art. 11.

Potrivit pct. 49) al Regulamentului Comisiei Naționale de Integritate aprobat prin Legea nr. 180 din 19.12.2011, dacă, în urma comparării datelor din declarații și examinării documentelor suplimentare primite, se constată că există o diferență vădită între veniturile realizate pe parcursul exercitării funcției și proprietatea dobândită în aceeași perioadă, Comisia:

a) suspendă controlul și sesizează organele de urmărire penală – în situația în care se constată existența unor probe sau indicii temeinice privind săvârșirea unor fapte penale.

Astfel, prin actul de constatare nr. 02/248 din 18.12.2014 emis de Comisia Națională de Integritate, s-a stabilit încălcarea regimului juridic

al declarării veniturilor și proprietății de către Volosatîi S.

Latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează numai prin intenție directă. În cadrul componenței de fals în declarații, făptuitorul își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale și a dorit prezentarea declarațiilor pe anii xxx, xxx cu date denaturate care nu corespund adevărului.

Avocatul a indicat că în speță nu a fost constatată și probată intenția inculpatei în declararea necorespunzătoare a datelor în declarația de venituri și proprietăți, or, Volosatîi S. în virtutea funcției sale publice deținute în calitate de șef al secției investigații și administrarea proprietății publice din cadrul Ministerului Sănătății, a acționat intenționat în raport cu respectarea obligației prezentării în condițiile legii a declarației de avere și interese personale. Astfel, din materialele cauzei rezultă că inculpata și-a dat seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale și a dorit prezentarea declarațiilor pe anii xxx cu date denaturate care nu corespund adevărului.

Prin urmare, s-a stabilit că inculpata a acționat intenționat și având scopul ascunderii veniturilor și proprietăților sub forma mijloacelor bănești aflate în conturile bancare, bunurilor imobile și mobile deținute în proprietatea personală și a soțului în vederea evitării eventualei răspunderi care putea surveni în cazul în care valoarea bunurilor deținute și mijloacelor dobândite depășește substanțial mijloacele dobândite legal în anii xxx, or, este imposibil să locuiești într-un imobil și să nu cunoști că acesta îți aparține cu drept de proprietate, sau că deții alte bunuri imobile și mobile în proprietate, precum și conturi bancare deschise pe numele tău.

Totodată, Colegiul penal conchide că recurentul nu este de acord cu argumentarea instanței care a reținut că inculpata la momentul întocmirii declarației cu privire la venituri și proprietăți era aptă de muncă, deoarece probele prezentate în acest sens combat concluziile instanței, fiindcă Volosatîi S. avea probleme de sănătate fiind diagnosticată cu hepatita C. primind tratament.

În acest sens, instanța menționează că instanța de apel corect a conchis că chiar și în cazul că inculpata se afla în stare gravă a sănătății aceasta nu o scutește pe ultima de obligativitatea prezentării în condițiile legii a declarației cu privire la venituri și proprietăți. Însăși, din declarațiile lui Volosatîi S. rezultă că pe perioada tratamentului ultima continua să-și exercite atribuțiile

de serviciu în cadrul xxx. Prin urmare, inculpata în pofida tratamentului medical primit, era aptă din punct de vedere fizic și intelectual să îndeplinească obligațiunile impuse prin statutul funcției deținute, precum și cele menționate în Legea cu privire funcția publică și statutul funcționarului public.

Totodată, Colegiul penal ține să remarce că, potrivit art. 8 alin.(2) al Legii privind declararea și contorulul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, declarația se depune anual până la data de 31 martie a anului următor.

La fel, neîntemeiate sunt și argumentele avocatului, precum că inculpata știind că este subiect al declarării fiind presată de contabila instituției datorită expirării termenului de depunere a declarației, fără a examina careva acte și informații suplimentare a completat la memorie declarația cu privire la venituri și proprietăți, astfel, ea nu s-a eschivat, dar a dat dovadă de responsabilitate în conformitate cu legea.

Sub acest aspect, instanța de recurs atestă că, inculpata a avut posibilitatea o perioadă îndelungată de timp pentru a depune declarația sa cu privire la venituri și proprietăți, nefiind necesară depunerea declarației în ultima zi pentru anul xxx (adică la 31 martie 2014), motivând starea de sănătate gravă.

Lipsit de temei este și afirmația părții apărării, precum că instanța de apel referitor la argumentul că inculpata nu cunoștea legea, inclusiv și starea sănătății a acesteia nu eliberează persoana de răspunderea juridică. În acest sens indicând că, în perioada an. 2012 a intrat în vigoare Legea cu privire la Comisia Națională de Integritate care reglementează obligația și modul declarării averii și intereselor personale de către subiecții declarării, precum și mecanismul de verificare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și a declarațiilor de interesele personale, astfel, în contextul legilor adoptate, modalitatea de completare corectă a declarațiilor ținea de obligația serviciului de resurse umane a unității în parte, deoarece nu toate persoanele cunoșteau forma corectă de completare a declarației, printre care se încadrează și inculpata. Însă, în speță, pe lângă necunoașterea deplină a legii fiind și starea gravă a sănătății la acel moment, care au dus la completarea incompletă a declarațiilor din partea lui Volosatfi S.

Astfel, instanța consideră că cele menționate sunt neîntemeiate și declarative, deoarece subiecții declarării, care în speță este inculpata Volosatfi Silvia, potrivit art. 5 al Legii nr. 1264 din 19.07.2002, *sunt obligați, să își declare veniturile și proprietatea*, or însăși avocatul în recurs recunoaște faptul că inculpata știind că este subiect al declarării era obligată de a-și declara veniturile și proprietatea. Mai mult ca atât, în art. 9 al Legii nr.1264 din 19.07.2012 este reglementat persoanele responsabile de colectarea declarațiilor. Astfel, subiecții declarării depun declarațiile la persoanele responsabile de colectarea acestora care fac parte din cadrul serviciului resurse umane, în atribuțiile cărora nu intră întocmirea declarațiilor, având alte atribuții nominalizate în alin.(3) al art. 9 al Legii menționate, iar la momentul depunerii declarației, subiecții declarării primesc de la persoana responsabilă din cadrul serviciului resurse umane dovada de primire, după modelul prevăzut în anexa nr.3.

Cât privește temeiul pentru recurs semnalat de avocat - *că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de apărare*, prevăzut de art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, instanța de recurs menționează, că recurentul a omis să specifice asupra căror motive invocate în apel nu s-a pronunțat instanța, indicând că chiar și pe cele presupuse argumente le-a respins, ca nefondate, apreciindu-le critice, reținând că hotărârile judecătorești sunt neîntemeiate, deoarece instanțele judecătorești nu au stabilit sau nu au dorit să verifice dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și dacă persoana este vinovată de săvârșirea acestei infracțiuni, or, din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel a respectat prevederile art. 414 alin.(5) Cod de procedură penală, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate, motivându-și decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la respingerea apelului declarat de avocatul inculpatei, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată. Faptul că instanța de apel nu a apreciat probele în modul solicitat de autorul recursului nu constituie motiv de a afirma că instanța de apel a pronunțat o hotărâre nemotivată.

La fel, neîntemeiate sunt și argumentele avocatului, precum că instanțele judecătorești greșit au interpretat declarațiile martorului Dumbrava Vlada-Tatiana, care fiind medic de profesie și activa în cadrul Spitalului

Republican, secția Hepatologie a declarat că, boala diagnosticată la Volosatîi S. se manifestă prin slăbiciuni, scăderea capacității de muncă a memoriei, fapt ce justifică depunerea incompletă a declarației cu privire la venituri și proprietăți, deoarece din declarațiile martorului nominalizat nu rezultă imposibilitatea totală a inculpatei de a-și îndeplini obligațiile și atribuțiile deținute în calitate de șef al xxx din cadrul xxx, medicul expunându-și punctul de vedere asupra diagnozei stabilite inculpatei, însă aceasta nu justifică nerespectarea din partea inculpatei a obligației prezentării în condițiile legii a declarației de avere și interese personale. Mai mult ca atât, martorul Dumbrava V. nefiind medicul curant al acesteia, prin urmare nu se putea expune asupra stării de sănătate a altui pacient, în vederea expunerii stării individuale de sănătate a lui Volosatîi S.

Totodată, Colegiul penal conchide că instanța de apel, menținând soluția instanței de fond corect a încetat procesul penal în privința lui Volosatîi S., din motivul expirării termenul de prescripție.

În conformitate cu art. 332 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vre-unul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal stipulează că, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

Astfel, instanța de recurs reține că, infracțiunea comisă de inculpată prevăzută de art. 352¹ Cod penal, se atribuie la categoria celor ușoare.

Potrivit materialelor cauzei, faptele imputate lui Volosatîi S. au fost săvârșite pe parcursul anului xxx (adică la xxx și respectiv, xxx), prin urmare, din ziua săvârșirii infracțiunii până la examinarea procesului penal în cadrul ședinței instanței de fond - 28 noiembrie 2016, a expirat mai mult de 2 ani, temei care a dus la încetarea procesului penal în baza acestei legi, cu liberarea de răspundere penală, pe motivul expirării tragerii la răspundere penală.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414 – 419 Cod de procedură penală, iar temeiurile invocate de recurent prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală,

nu și-au găsit confirmare din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în decizia instanței de apel, în sensul casării hotărârii judecătorești și prin urmare, se impune inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Roșca Vladislav în numele inculpatei Volosatîi Silvia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 ianuarie 2017, în cauza penală în privința lui *Volosatîi Silvia*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 iulie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti